

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.Com. (III Semester) Examination
Tuesday, 5th January 2021
02:00 pm - 04:00 pm
UB03CCOM51-Fundamentals of Cost Accounting

Total Marks: 70

Note: (1) From the following eight questions, write any four question's answer.
(2) All questions carry equal marks.

Que.1. What is Cost Accountancy? Describe the advantages and limitation of Cost Accounting.

Que.2(A). Explain: Methods of Cost Accounting.

(B). Describe: Element of Cost, Cost Unit and Cost centre.

Que.3. (A). Explain: ABC Techniques.

(B). Worker is allowed 18 hours to complete a job on time wages. He completes the job in 12 hours on piece wages. His time wage is 1.50 Rs. per hour.

Material Cost of a product is Rs.24 and factory overheads are recovered at 200 % of the total direct wages.

Calculate the factory cost of the product under:

- (1) Piece wage plan.
- (2) Halsey wage plan.
- (3) Rowan wage plan.

Que.4. (A). Discuss: Causes and Remedies of Labour Turn Over.

(B). From the following information calculate:

- (a) Re-order level.
- (b) Minimum stock level.
- (c) Maximum stock level.
- (d) Average stock level.
- (e) Danger stock level.

- (1). Maximum delivery period 45 days.
- (2). Average delivery period 35 days.
- (3). Minimum delivery period 25 days.
- (4). Maximum delivery period for emergency purchase 5 days.
- (5). Maximum rate of consumption per day 30 units.
- (6). Average rate of consumption per day 25 units.
- (7). Minimum rate of consumption per day 20 units.
- (8). Ordering quantity 600 units.

Que.5. In a factory there are three production departments A,B and C, and two service departments D and E. The details of the expenses during May 2020 are as under.

Factory Manager's salary 60,000

Power 72,000

Depreciation of Machine 59,400

Contribution of E.S.I. 22,000

Rent and rates 40,000

Lighting 32,000

Canteen expenses 12,000

Insurance 13,200

Indirect wages 33,000

Other information:

Particulars	A	B	C	D	E
1. Lighting points	6	5	4	3	2
2. Direct wages Rs.	4,500	4,200	3,000	1,200	300
3. Cost of Machine Rs.	72,000	48,000	36,000	1,200	1,200
4. Horse power of machine	400	600	200	---	---
5. Space occupied sq. ft.	6,000	4,000	5,000	3,000	2,000
6. Proportion of time devoted by factory manager	10	8	6	4	2
7. Number of workers	50	60	40	30	20
8. Working hours	400	300	500	---	---

The benefit of the service department D and E is derived by the other departments in the following proportion.

Department	A	B	C	D	E
D	20 %	30 %	40 %	---	10 %
E	30 %	40 %	30 %	---	---

Prepare statement showing:

- (1) Distribution of overheads to various departments.
- (2) Distribution of expenses of service department to production department.
- (3) Calculate the machine hour rate of production department A, B and C.

Que.6. Following are the particulars of one machine for the month of May 2020. From that calculate machine hour rate.

- (1) Cost of Machine Rs. 10,80,000
- (2) Scrape value after its estimate life Rs.2,10,000
- (3) Estimated annual repairs and maintenance Rs.12,540
- (4) Monthly rent of factory Rs.7,250
- (5) Monthly salary of a worker Rs.1,050
- (6) Monthly expenses of the chemical used to run this machine Rs.1,900
- (7) Monthly indirect expense Rs.3,500
- (8) Annual insurance premium at the rate of 1 %
- (9) Estimated Life of machine 2,00,000 hours
- (10) Monthly working hours 2,000
- (11) Setting up time of this machine 100 hours
- (12) Power consumption is 5 units per hour and rate per unit is 1.50 Rs.
- (13) Four workers who are working on this machine also take care of two other machines.
- (14) Machine occupies 1/5 space of the factory.

Que.7. The following particulars are obtained from the books of Raja Ltd. For the year 2019.

Production and sales 2,400 units

Direct materials Rs. 3,21,600

Direct wages Rs. 2,04,000

Direct expenses Rs. 28,800

Factory overheads (60 % fixed) 2,04,000

Office overheads (fixed) Rs.1,15,200

Selling overheads (80 % variable) Rs.48,000

Rate of Profit on sale 20 %

(3)

For the year 2020, it is estimated that-

- (1) The Production and Sales will increase by 3,600 Units.
- (2) Direct Materials per unit will rise by Rs.18.
- (3) Direct wages per unit will fall by Rs. 20 %.
- (4) Fixed factory overheads will be increased by Rs. 4,800.
- (5) Variable selling overheads will increased by Rs.1.60 per unit.
- (6) The rate of profit on cost will remain same as per the previous year.

Prepare:

- (1) Statement of cost showing total as well as per unit cost and profit for the year 2019.
- (2) A statement of cost showing estimated profit for the year 2020.

Que.8. (A). From the following data prepare a reconciliation statement

- (1) Profit as per cost accounts Rs.1,50,000
- (2) Works overhead under recovered Rs.10,000
- (3) Administrative overhead under recovered Rs.23,000
- (4) Selling overhead over recovered Rs. 20,000
- (5) Over valuation of opening stock in cost accounts 15,000
- (6) Over valuation of closing stock in cost accounts Rs.8,000
- (7) Interest earned during the year Rs.3,500
- (8) Rent received during the year Rs. 27,000
- (9) Bad debts written off during the year Rs.9,000
- (10) Preliminary expenses written of during the year Rs.20,000

(B). Discuss: Need for reconciliation.

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.Com. (III Semester) Examination
 Tuesday, 5th January 2021
 02:00 pm - 04:00 pm
 UB03CCOM51-Fundamentals of Cost Accounting

કુલ ગુણ: ૭૦

નોંધ: (૧) નીચે દર્શાવેલા કુલ આઠ પ્રશ્નોમાથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
 (૨) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

પ્ર.૧ પડતર હિસાબી પદ્ધતિ એટલે શું? પડતર હિસાબી પદ્ધતિના લાભો અને મર્યાદાઓ વર્ણવો.

પ્ર.૨

(અ) વર્ણવો: પડતર હિસાબી પદ્ધતિની રીતો

(બ) વર્ણવો: પડતરના તત્વો, પડતર એકમ અને પડતરનું કેન્દ્ર.

પ્ર.૩

(અ) સમજાવો: એબીસી પદ્ધતિ

(બ) એક કામદારને એક કાર્ય પૂર્ણ કરવા માટે ૧૮ કલાકનો સમય, સમય વેતન મુજબ આપવામાં આવે છે. તે કાર્યવેતન મુજબ ૧૨ કલાકમાં કાર્ય પૂર્ણ કરે છે. તેનો કલાકદીઠ મજૂરી દર રૂ. ૧.૫૦ છે. માલસામાનની પડતર એકમદીઠ રૂ. ૨૪ અને કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચાઓ કુલ પ્રત્યક્ષ મજૂરીના ૨૦૦% લેખે થાય છે.

વસ્તુનો કારખાના પડતર નીચેની પદ્ધતિએ શોધો.

(૧) કાર્યવેતન પ્રથા. (૨) હેલ્સી યોજના મુજબ. (૩) રોવેન યોજના મુજબ.

પ્ર.૪

(અ) ચર્ચો : મજૂર ફેરબદલીના કારણો અને ઉપાયો.

(બ) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો.

(i) પુનઃ વરદી સપાટી (ii) લઘુત્તમ વરદી સપાટી (iii) ગુરુત્તમ વરદી સપાટી

(iv) સરેરાશ સ્ટોક સપાટી (v) ભયજનક સ્ટોક સપાટી

(૧) માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય ૪૫ દિવસ.

(૨) માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય ૩૫ દિવસ.

(૩) માલ મેળવતા લાગતો ઓછામાં ઓછા સમય ૨૫ દિવસ.

(૪) તાત્કાલિક માલ મેળવતા લાગતો સમય ૫ દિવસ.

(૫) માલનો રોજનો વધુમાં વધુ વપરાશ ૩૦ એકમ.

(૬) માલનો રોજનો સરેરાશ વપરાશ ૨૫ એકમ.

(૭) માલનો રોજનો ઓછામાં ઓછો વપરાશ ૨૦ એકમ.

(૮) વરદી જથ્થો ૬૦૦ એકમ.

પ્ર.૫ એક કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B, C અને બે સેવા વિભાગો D અને E છે.

મે-૨૦૨૦ દરમ્યાનના ખર્ચાની વિગતો નીચે મુજબ છે.

કારખાના મેનેજરનો પગાર રૂ.	૬૦,૦૦૦
પાવર ખર્ચ	રૂ. ૭૨,૦૦૦
ચંત્રનો ઘસારો	રૂ. ૫૯,૪૦૦
ઇ.એસ.આઇ. માં ફાળો	રૂ. ૨૨,૦૦૦
ભાડું અને વેરા	રૂ. ૪૦,૦૦૦
વીજળી	રૂ. ૩૨,૦૦૦
કેન્ટીન ખર્ચા	રૂ. ૧૨,૦૦૦
વીમો	રૂ. ૧૩,૨૦૦
પરોક્ષ મજૂરી	રૂ. ૩૩,૦૦૦

અન્ય વિગતો :

વિગત	A	B	C	D	E
૧ વીજળીના પોઈન્ટ	૬	૫	૪	૩	૨
૨ પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	૪,૫૦૦	૪,૨૦૦	૩,૦૦૦	૧,૨૦૦	૩૦૦
૩ ચંત્રની કિંમત રૂ.	૭૨,૦૦૦	૪૮,૦૦૦	૩૬,૦૦૦	૧,૨૦૦	૧,૨૦૦
૪ ચંત્રના હોર્સપાવર	૪૦૦	૬૦૦	૨૦૦	--	--
૫ રોકેલી જગ્યા ચો.ફુટ	૬,૦૦૦	૪,૦૦૦	૫,૦૦૦	૩,૦૦૦	૨,૦૦૦
૬ કારખાના મેનેજરે આપેલ સમય	૧૦	૮	૬	૪	૨
૭ કામદારોની સંખ્યા	૫૦	૬૦	૪૦	૩૦	૨૦
૮ કામના કલાકો	૪૦૦	૩૦૦	૫૦૦	--	--

સેવા વિભાગો ડી અને ઈ નો લાભ અન્ય વિભાગો નીચેના પ્રમાણમાં મેળવે છે.

વિભાગો	A	B	C	D	E
D	૨૦%	૩૦%	૪૦%	--	૧૦%
E	૩૦%	૪૦%	૩૦%	--	--

પત્રકો દર્શાવતું તૈયાર કરો.

- (૧) વિવિધ વિભાગો વચ્ચે શિષ્ટોપરી ખર્ચાઓની ફાળવણી.
- (૨) ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે સેવા વિભાગોના ખર્ચાઓની ફાળવણી.
- (૩) ઉત્પાદન વિભાગો A, B અને C નો યાંત્રિક કલાક દર.

પ્ર.૬ નીચેની વિગતો મે-૨૦૨૦ માસની એક ચંત્ર અંગેની છે. તેના પરથી યાંત્રિક કલાક દર શોધો.

- (૧) ચંત્રની કિંમત રૂ. ૧૦,૮૦,૦૦૦.
- (૨) અંદાજિત આયુષ્યના અંતે ભંગાર કિંમત રૂ. ૨,૧૦,૦૦૦.
- (૩) અંદાજિત વાર્ષિક સમારકામ અને નિભાવખર્ચ રૂ. ૧૨,૫૪૦.
- (૪) કારખાનાનું માસિક ભાડું રૂ. ૭,૨૫૦.
- (૫) કામદારનો માસિક પગાર રૂ. ૧,૦૫૦.
- (૬) આ ચંત્ર ચલાવવા માટેનો માસિક રસાયણનો ખર્ચ રૂ. ૧,૯૦૦.
- (૭) આડકતરા ખર્ચા માસિક રૂ. ૩,૫૦૦.
- (૮) વાર્ષિક વીમા પ્રિમિયમ ૧% ના દરે.
- (૯) ચંત્રનું અંદાજિત આયુષ્ય ૨,૦૦,૦૦૦ કલાકો.
- (૧૦) માસિક કામના કલાકો ૨,૦૦૦.
- (૧૧) આ ચંત્રની ગોઠવણીનો સમય ૧૦૦ કલાક.

- (૧૨) કલાકદીઠ પાવર વપરાશ પ યુનીટ, યુનીટ દીઠ રૂ. ૧.૫૦ દર.
 (૧૩) ચાર કામદારો કે જે આ યંત્ર પર કામ કરે છે તે અન્ય એ યંત્રો પર પણ કાળજી રાખે છે.
 (૧૪) યંત્ર કારખાનાનો ૧/૫ ભાગની જગ્યા રોકે છે.

પ્ર.૭ નીચેની વિગતો રાજા લ. ના ચોપડામાંથી વર્ષ ૨૦૧૯ માટે પ્રાપ્ત થઈ છે.

ઉત્પાદન અને વેચાણ ૨,૪૦૦ એકમો.

પ્રત્યક્ષ માલ સમાન રૂ. ૩,૨૧,૬૦૦.

પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. ૨,૦૪,૦૦૦.

પ્રત્યક્ષ ખર્ચા રૂ. ૨૮,૮૦૦.

કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચા (૬૦% સ્થિર) રૂ. ૨,૦૪,૦૦૦.

ઓફિસ શિરોપરી ખર્ચા સ્થિર) રૂ. ૧,૧૫,૨૦૦.

વેચાણ શિરોપરી ખર્ચા (૮૦% ચલિત) રૂ. ૪૮,૦૦૦.

નફાનો દર વેચાણ પર ૨૦%.

વર્ષ ૨૦૨૦ માટે અંદાજ છે કે ..

(૧) ઉત્પાદન અને વેચાણ ૩,૬૦૦ એકમોથી વધશે.

(૨) પ્રત્યક્ષ માલસામાન ખર્ચ એકમદીઠ રૂ. ૧૮ થી વધશે.

(૩) પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ ૨૦% થી ઘટશે.

(૪) સ્થિર કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચા રૂ. ૪,૮૦૦ થી વધશે.

(૫) ચલિત વેચાણ શિરોપરી ખર્ચા એકમદીઠ રૂ. ૧.૬૦ થી વધશે.

(૬) પડતર પર નફાનો દર ગયા વર્ષ જેટલો જ રહેશે.

તૈયાર કરો :

(૧) વર્ષ ૨૦૧૯ નું પડતરનું પત્રક કુલ પડતર અને નફો તેમજ એકમદીઠ પડતર અને નફો દર્શાવતું તૈયાર કરો.

(૨) વર્ષ ૨૦૨૦ માટે અંદાજીત નફો દર્શાવતું પડતરનું પત્રક.

પ્ર.૮

(અ) નીચેની વિગતો પરથી મેળવણીપત્રક તૈયાર કરો.

(૧) પડતરના હિસાબો મુજબ નફો રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦.

(૨) કારખાના ખર્ચની ઓછી વસુલાત રૂ. ૧૦,૦૦૦.

(૩) વહીવટી ઉપરવટના ખર્ચાની ઓછી વસુલાત રૂ. ૨૩,૦૦૦.

(૪) વેચાણ શિરોપરી ખર્ચાની વધુ વસુલાત રૂ. ૨૦,૦૦૦.

(૫) પડતરના હિસાબોમાં શરૂના સ્ટોકની વધુ અકિલ કિંમત રૂ. ૧૫,૦૦૦.

(૬) પડતરના હિસાબોમાં આખરના સ્ટોકની વધુ અકિલ કિંમત રૂ. ૮,૦૦૦.

(૭) વર્ષ દરમિયાન કમાચેલ વ્યાજ રૂ. ૩,૫૦૦.

(૮) વર્ષ દરમિયાન મળેલ ભાડું રૂ. ૨૭,૦૦૦.

(૯) વર્ષ દરમિયાન માંડી વાળેલ ઘાલખાધ રૂ. ૯,૦૦૦.

(૧૦) વર્ષ દરમિયાન માંડી વાળેલ પ્રાથમિક ખર્ચ રૂ. ૨૦,૦૦૦.

(બ) ચર્ચો : મેળવણીપત્રકની જરૂરિયાત.

— x —

[3]

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. Com. (III - Semester) Examination
Wednesday, 6th January 2021
2.00 pm - 4.00 pm
UB03CCOM52 : Material and Production Management

Total Marks : 70

સૂચના :

1. નીચેના આઠ પ્રશ્નો માંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
2. દરેક પ્રશ્ન ના ગુણ સરખા છે.

પ્રશ્ન.1. માલ સામગ્રી સંચાલન એટલે શું ? માલ સામગ્રી સંચાલન ના હેતુઓ અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.

પ્રશ્ન.2. માલસામગ્રી નું વર્ગીકરણ સમજાવો.

પ્રશ્ન.3. ખરીદી એટલે શું ? ખરીદીના સિદ્ધાંતો અને મહત્વ સમજાવો.

પ્રશ્ન.4. કેન્દ્રિત અને વિકેન્દ્રિત ખરીદી વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

પ્રશ્ન.5. ઉત્પાદન સંચાલન એટલે શું ? ઉત્પાદન સંચાલન નું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.

પ્રશ્ન.6.ઉત્પાદન પ્રક્રિયાના પ્રકારો સમજાવો.

પ્રશ્ન.7. પ્લાન્ટ ની સ્થાન પસંદગી એટલે શું ? પ્લાન્ટ ની સ્થાન પસંદગીને અસર કરતા પરિબલો ચર્ચો..

પ્રશ્ન.8. પ્લાન્ટ વિન્યાસના હેતુઓ જણાવી વસ્તુ વિન્યાસ સમજાવો.

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. Com. (III - Semester) Examination
Wednesday, 6th January 2021
2.00 pm - 4.00 pm
UB03CCOM52 : Material and Production Management

Total Marks : 70

Instructions :

1. Answer any four of the following eight questions.

2. All Questions carry equal marks.

Q-1. What is materials management ? Explain objectives and scope of materials management.

Q-2. Explain Classification of materials.

Q-3. What is purchasing ? Explain Importance and principles of purchasing.

Q-4. Differentiate centralised and Decentralised purchasing.

Q-5. What is production management ? Explain scope of production management

Q-6. Explain types of production process.

Q-7. What is plant location ? Discuss factors affecting to plant location.

Q-8. State objective of plant layout and explain product layout.

[76/A-7]
[E 86]

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.COM. SEMESTER-III EXAMINATION
THURSDAY 07TH JANUARY,
2021

02.00 P.M. TO 04.00 P.M.

UB03CCOM53: BUSINESS MATHEMATICS AND STATISTICS-III

Total Marks: 70

Note: Attempt any four.

Q.1 [A] Explain secondary data. Also list out sources of secondary data. [7.5]

[B] Find mean, standard deviation and coefficient of variation for the following grouped frequency distribution. [10]

Class	10-15	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50
Frequency	2	5	14	25	10	6	4	1

Q.2 [A] Following data show profit (in Lakhs) of the 50 companies. [7.5]

45	30	48	53	39	25	32	22	18	21	59	51	33
37	35	42	46	33	51	37	58	58	19	33	26	29
19	43	22	31	47	34	31	15	25	34	68	46	51
43	40	10	38	36	57	36	35	37	58	68		

Prepare a frequency table with classes 10-20, 20-30, 30-40 ... and also find cumulative frequency for the obtained distribution.

[B] From the following frequency distribution of corporate tax (in lakhs) paid by company, find Median, Q_1 , D_8 and P_{15} . [10]

Corporate Tax	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35	36-40
Number of companies	1	5	10	18	25	14	9	3

Q.3 [A] Write a short note on Scatter diagram method. [7.5]

[B] Find Karl Pearson coefficient of correlation between Experience and Performance ratings and interpret it. [10]

Experience (in years) (x)	15	11	17	3	2	9	4	11
Performance ratings (y)	85	86	87	66	76	78	77	85

Q.4 [A] The sum of squares of differences in ranks for two variables is 33, and the coefficient of rank correlation is 0.8. Find the number of pairs of observations. [7.5]

[B] Find Spearman's Rank Correlation for the following data. [10]

x	30	22	45	63	49	32	74	18	27
y	70	82	60	50	58	85	40	90	75

Q.5 [A] Distinguished correlation and regression. Write properties of correlation coefficients. [7.5]

- [B] On the basis of the following information of R & D expenditure on annual profits of a company. Estimate the profit for the firm if it desires to spend Rs. 17 lakhs on R & D. [10]

Expenditure (In Lakhs Rs.)	14	12	10	15	9	10	8	7
Profit (Lakhs Rs.)	50	47	46	46	35	39	30	25

- Q.6 [A] The following information is obtained from the result of two variables x and y. [7.5]

	x	y
Average	37	48
S.D.	10	16
Correlation co-efficient between x and y = 0.45.		

Find appropriate regression line, and hence estimate y for $x = 50$.

- [B] If the lines of regression of variable x and y are: [10]

$$8x - 10y = -66 \text{ and } 40x - 18y = 214,$$

Find (i) the mean values of x and y. (ii) Correlation coefficient between x and y (iii) Standard deviation of y if the standard deviation of x is 3.

- Q.7 [A] From the chain based index numbers given below, find fixed base index numbers: [7.5]

Year	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2017	2018
Chain based index	105	108	109	104	107	112	110	116	120

- [B] Calculate (1) Laspeyre's and (2) Paasche's price index number for following data. Further test whether each of these satisfies the time-reversal test. [10]

Commodity	2010		2019	
	Price (in Rs.)	Quantity (in Kg)	Price (in Rs.)	Quantity (in kg.)
A	24	12	28	9
B	18	20	20	32
C	24	180	22	244
D	48	36	52	25
E	24	48	20	60

- Q.8 [A] What is index number? Why index numbers are called the barometer of economy of the nation. [7.5]

- [B] Calculate index number by [1] aggregate expenditure method and [2] family budget method from the following data. [10]

Commodity	Quantity 2015	Price (in Rs.)	
		2015	2019
A	600	15	22
B	430	18	25
C	330	15	20
D	450	16	24
E	300	14	20

[761A-7]

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.COM. SEMESTER-III EXAMINATION
THURSDAY 07TH JANUARY,
2021

02.00 P.M. TO 04.00 P.M.

UB03CCOM53: BUSINESS MATHEMATICS AND STATISTICS-III

Total Marks: 70

નોંધ: કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર લાખો.

- Q.1 [A] ગૌણ માહિતી એટલે શું? ગૌણ માહિતીના પ્રાપ્તિસ્થાનો લખો. [7.5]
[B] આવૃત્તિ વિતરણ પરથી મધ્યક, પ્રમાણિત વિચલન અને ચલનાંક શોધો. [10]

વર્ગ	10-15	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50
આવૃત્તિ	2	5	14	25	10	6	4	1

- Q.2 [A] નીચે આપેલા આંકડાઓ 50 કંપનીઓનો નફો દર્શાવે છે. [7.5]

45	30	48	53	39	25	32	22	18	21	59	51	33
37	35	42	46	33	51	37	58	58	19	33	26	29
19	43	22	31	47	34	31	15	25	34	68	46	51
43	40	10	38	36	57	36	35	37	58	68		

આપેલ માહિતી માટે 10-20, 20-30, 30-40 ... વર્ગો ધરાવતા આવૃત્તિ વિતરણની રચના કરો અને તેના પરથી સંચયી આવૃત્તિ વિતરણ તૈયાર કરો.

- [B] કંપનીઓ દ્વારા ભરવામાં આવેલ કોર્પોરેટ વેરા માટેનું આવૃત્તિ વિતરણ નીચે મુજબ છે. તેના પરથી મધ્યક, Q_1 , D_8 અને P_{15} શોધો. [10]

કોર્પોરેટ વેરા	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35	36-40
કંપનીઓની સંખ્યા	1	5	10	18	25	14	9	3

- Q.3 [A] સહસંબંધના અભ્યાસ માટેની વિકીર્ણ આકૃતિની રીત પર ટૂંક નોંધ. [7.5]
[B] અનુભવ અને પરફોર્મન્સ રેટિંગ્સ વચ્ચેનો કાર્લપિયર્સન સહસંબંધક શોધો અને તેનું અર્થઘટન લાખો. [10]

અનુભવ (વર્ષમાં) (X)	15	11	17	3	2	9	4	11
પરફોર્મન્સ રેટિંગ્સ (Y)	85	86	87	66	76	78	77	85

- Q.4 [A] બે ચલના ક્રમાંકોના તફાવતના વર્ગોનો સરવાળો 33 છે. અને તેમની વચ્ચેનો ક્રમાંક સહસંબંધક 0.8 છે. તો x અને y ના જોડકાઓ ની સંખ્યા શોધો. [7.5]

- [B] x અને y વચ્ચેનો સ્પીયરમેન ક્રમાંક સહસંબંધક શોધો. [10]

x	30	22	45	63	49	32	74	18	27
y	70	82	60	50	58	85	40	90	75

- Q.5 [A] સહસંબંધ અને નિયત સંબંધ વચ્ચેનો તફાવત લાખો તથા સહસંબંધકના ગુણધર્મો લખો. [7.5]

- [B] એક કંપની માટેનો રિસર્ચ અને ડેવલોપમેન્ટ ખર્ચ અને વાર્ષિક નફાની માહિતી નીચે મુજબ છે. જો કંપની રિસર્ચ અને ડેવલોપમેન્ટ માટે 17 લાખનો ખર્ચ કરે તો અંદાજિત નફો શોધો. [10]

ખર્ચ (લાખોમાં)	14	12	10	15	9	10	8	7
નફો (લાખોમાં)	50	47	46	46	35	39	30	25

- Q.6 [A] નીચેની માહિતી બે ચલ x અને y ના પરિણામ પરથી મેળવવામાં આવે છે. [7.5]

	x	y
સરેરાશ	37	48
વિચલન	10	16
સહસંબંધાક $(x, y) = 0.45$		

યોગ્ય નિયતસંબંધ રેખા શોધી, $x = 50$ માટે y અંદાજિત કિંમત શોધો.

- [B] $8x - 10y = -66$ અને $40x - 18y = 214$, નિયત સંબંધ રેખાના સમીકરણો છે. રેખાઓના સમીકરણો નો ઉપયોગ કરીને (1) x અને y ના મધ્યકો, (2) સહસંબંધાક અને (3) જો x નું વિચરણ 3 હોય તો y નું પ્રમાણિત વિચલન શોધો. [10]

- Q.7 [A] નીચે આપેલા પરંપરિત આધારના સૂચકાંકને અચલ આધારના સૂચકાંકમાં ફેરવો. [7.5]

વર્ષ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2017	2018
પરંપરિત આધાર સૂચકાંક	105	108	109	104	107	112	110	116	120

- [B] નીચે આપેલી માહિતી પરથી (1) લાસ્પેચરનો સૂચકાંક અને (2) પાશેનો સૂચકાંક ભાવ માટે શોધો. તથા બંને સૂચકાંક સમય વીપર્યાસ પરીક્ષણ (TRT) નું સમાધાન કરે છે કે નહિ તે ચકાસો. [10]

વસ્તુઓ	2010		2019	
	ભાવ (રૂપિયામાં)	જથ્થો (કી.ગ્રા.માં)	ભાવ (રૂપિયામાં)	જથ્થો (કી.ગ્રા.માં)
A	24	12	28	9
B	18	20	20	32
C	24	180	22	244
D	48	36	52	25
E	24	48	20	60

- Q.8 [A] સૂચકાંક અટેલે શું? શા માટે સૂચકાંક ને રાષ્ટ્રના અર્થતંત્રના બેરોમીટર સમાન ગણવામાં આવે છે? [7.5]

- [B] નીચે આપેલી માહિતી પરથી (1) કુટુંબ અંદાજપત્ર પદ્ધતિ અને (2) એકંદર (કુલ) ખર્ચની પદ્ધતિ દ્વારા સૂચકાંક શોધો. [10]

વસ્તુઓ	જથ્થો 2015	ભાવ (રૂપિયામાં) 2015	ભાવ (રૂપિયામાં) 2019
A	600	15	22
B	430	18	25
C	330	15	20
D	450	16	24
E	300	14	20

X

SEAT No. _____

૮૭૭

SARDAR PATEL UNIVERSITY

B.COM (3rd Semester) Examination

Thursday, 07th January 2021

09:00 P.M.-04:00 P.M

UB03CCOM54- Small Enterprise Management.

Total Marks: 70

સૂચના :

1. નીચેના આઠ પ્રશ્નો માંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
2. દરેક પ્રશ્ન ના ગુણ સરખા છે.

પ્રશ્ન. 1 લઘુ ઉદ્યોગ એટલે શું ? ભારતીય અર્થતંત્ર મા લઘુ ઉદ્યોગની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન.2. લઘુ ઉદ્યોગની શરૂઆતની પ્રક્રિયા અને પ્રોજેક્ટ રચના સમજાવો.

પ્રશ્ન.3 સ્થિર અને કાર્યશીલ મૂડીના સંચાલનનું માળખું સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન.4.સબસિડીની જરૂરિયાત અને નાના કદના એકમોને મળતા કરવેરાના વાસ્તો સમજાવો.

પ્રશ્ન.5.કાચામાલ ની અસરકારક પ્રાપ્તિની પ્રક્રિયા સમજાવો.

પ્રશ્ન.6.કિંમત નિર્ધારણની વિવિધ પદ્ધતિઓ સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન 7.માનવ શક્તિના પ્રાપ્તિ સ્થાનો સમજાવો.

પ્રશ્ન.8.ઔદ્યોગિક સાહસિકતા વિકાસમાં નીચેની સંસ્થાઓની ની ભૂમિકા સમજાવો.

1. નાના ઉદ્યોગ સેવા સંસ્થા (S.I.S.I.)
2. જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર (D.I.C.)

[2]

SEAI No. _____

No. of Printed Pages : 2

[77]
[E86]

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.COM (3rd Semester) Examination
Thursday, 07th January 2021
02:00 P.M.-04:00 P.M.

UB03CCOM54-Small Enterprise Management.

Total Marks: 70

Instructions :

1. Answer any four of the following eight questions.

2. All Questions carry equal marks.

Q-1. What is small scale industry ? Specify role of small scale industry in Indian economy .

Q-2. Explain the start up process and project formulation of small scale industry.

Q-3. Specify structure and management of fixed and working capital .

Q-4. Explain need of subsidy and taxation benefits of small scale units.

Q-5. Explain optimum procurement process of raw material.

Q-6. Specify various methods for pricing.

Q-7. Explain sources of man power.

Q-8. Describe role of Small Industries of following institutes in Entrepreneurship

Development.

1. Small Industry Services Institute (S.I.S.I.)
2. District Industrial Centre (D.I.C.)

Seat No : _____

Total No. of Pages : 2

[78]

Sardar Patel University, V V Nagar

[E86]

B.Com. Sem-III Examination

Subject Code : UB03CCOM55

Computer Accounting System-I

Date : 07-01-2021 Thursday

Time : 02:00 To 03:00

Total Marks : 35

Answer any two questions.

Every question carry equal marks.

- Que : 1 Give advantages of Tally Accounting System and explain steps to create a company in Tally.
- Que : 2 Explain following Groups of Tally.
(1) Indirect Expense (2) Sundry Creditors (3) Fixed Assets (4) Sales Account
- Que : 3 Explain different vouchers of Tally in detail.
- Que : 4 Which Reports can be seen in Tally? Explain about any two Reports.

[1]

[P.T.O.]

Total No. of Pages :

Seat No : _____

[78]

Sardar Patel University, V V Nagar

B.Com. Sem-III Examination

Subject Code : UB03CCOM55

Computer Accounting System-I

Date : 07-01-2021 Thursday

Time : 02:00 To 03:00

Total Marks : 35

ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો

દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

પ્રશ્ન : ૧ ટેલી એકાઉન્ટિંગ સીસ્ટમ ના કાર્યદા જણાવી ટેલીમાં કંપની બનાવવા માટેના સ્ટેપ સમજાવો

પ્રશ્ન : ૨ ટેલીના નીચે દર્શાવેલા Groups વિશે સમજાવો

(1) Indirect Expense (2) Sundry Creditors (3) Fixed Assets (4) Sales Account

પ્રશ્ન : ૩ ટેલીના વિવિધ વાઉચર્સ વિશે વિગતે સમજાવો

પ્રશ્ન : ૪ ટેલીમાં કયા કયા Reports જોઈ શકાય છે? કોઈ બે Reports વિશે સમજાવો.

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. Com. (III- Semester) Examination
Friday, 8th January 2021
2.00 pm - 4.00 pm
UB03DCOM51 : Advanced Accounting - V

કુલ ગુણ : ૭૦

- નોંધ: ૧) નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
 ૨) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

પ્ર.૧

- (અ) ચર્ચો: ખરીદ કિંમત
 (બ) રામ રહિમ કંપની લિ. એ એક ભાગીદારી પેઢીનો ધંધો ખરીદ્યો. કંપનીએ બધી મિલકતો દેવાદારો અને લેણદારો સિવાયની લઈ લીધી અને દેવાદારો પાસેથી ઉઘરાણી કરવાનું અને લેણદારોને ચુકવવાનું પેઢી વતી સ્વીકાર્યું. કંપની દેવાદારો પાસેથી કરેલી ઉઘરાણીના ૪% કમિશન અને લેણદારોને કરેલી ચુકવણીના ૨% કમિશન મેળવશે. રૂ. ૬૦૦૦૦ના દેવાદારો પાસેથી રૂ. ૫૮૦૦૦ ઉઘરાણી થઈ. રૂ. ૩૦૦૦૦ના લેણદારોને ૫%ના વટાવે ચુકવ્યા. કંપનીએ તેનું કમિશન કાપીને બાકીની રકમ પેઢીને ચુકવી આપી. ઉપરના વ્યવહારોની આમનોંધ લખો અને વેચનારનું ઉપલક જાતું બનાવો.

- પ્ર.૨ જયકિશન લિ.ની સ્થાપના ૧લી એપ્રિલ ૨૦૧૯ના રોજ થઈ હતી, જેમણે મેસર્સ જય અને કિશનનો ચાલુ ધંધો ખરીદ્યો હતો. જેની સત્તાવાર મૂડી રૂ. ૩૦૦૦૦૦ જે ૩૦૦૦ ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો એક એવા શેરમાં વહેંચાયેલી છે. પેઢીનું પાકું સરવૈયું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૯ના રોજ નીચે મુજબ હતું.

જવાબદારીઓ	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
મૂડી:		મકાન	૪૦૦૦૦
જય - ૮૦૦૦૦		મશીનરી	૫૦૦૦૦
કિશન - ૫૦૦૦૦	૧૩૦૦૦૦	સ્ટોક	૩૫૦૦૦
અનામત ફંડ	૨૦૦૦૦	દેવાદારો	૩૮૦૦૦
લેણદારો	૩૦૦૦૦	રોકાણો	૨૪૦૦૦
દેવીહૂંડી	૧૦૦૦૦	રોકડ	૩૦૦૦
	૧૯૦૦૦૦		૧૯૦૦૦૦

નીચેની શરતોએ ધંધો ખરીદવામાં આવ્યો.

- (૧) મકાન અને સ્ટોક અનુક્રમે રૂ. ૪૫૦૦૦ અને રૂ. ૩૨૦૦૦ની કિંમતે લઈ લેવામાં આવ્યા અને બાકીની મિલકતો ચોપડે કિંમતે લઈ લેવામાં આવી.
 (૨) પેઢીની પાઘડીનું મૂલ્ય રૂ. ૧૫૦૦૦ આંકવામાં આવ્યું.
 (૩) પેઢીની બધી જ જવાબદારીઓ લઈ લેવામાં આવી.
 (૪) ખરીદ કિંમત ૧૨૦૦ ઇક્વિટી શેરો રૂ. ૧૦૦નો એક એવા ૨૦%ના પ્રિમિયમથી અને ૬%ના ૨૦૦૦૦ રૂ. ના ડિવેન્ડરો અને બાકીની રકમ રોકડમાં ચુકવવામાં આવી.

બાકીના ઇક્વિટી શેરો જાહેર જનતા માટે ૨૦%ના પ્રિમિયમ બહાર પાડવામાં આવ્યા જે બધા જ ખરીદાયા અને બધી રકમ ચુકવાઈ ગઈ સિવાય કે ૧૦૦ શેરો પર રૂ. ૩૦નો છેલ્લો હમો ચુકવાયો ન હતો. આ શેરો જસ કરવામાં આવ્યા અને ૨૦%ના વટાવથી ફરી બહાર પાડવામાં આવ્યા જે પૂર્ણ ભરપાઈ થયા.

જયકિશન લિ. ના ચોપડે આમનોંધ લખો અને કંપનીનું પાકું સરવૈયું બનાવો.

પ્ર.૩ રાખવ લિ.ની નોંધણી તા. ૧-૪-૨૦૧૯ના રોજ થઈ જેમણે રાજા ટ્રેડર્સનો ચાલુ ધંધો ૧-૧-૨૦૧૯ના રોજ ખરીદ્યો હતો. નીચેની વિગતો તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૯ના રોજ પુરા થતા વર્ષના નફા-નુકશાન ખાતામાં દર્શાવેલ છે.

વિગત	રકમ રૂ.	વિગતો	રકમ રૂ.
વહીવટી ખર્ચ	૪૪૦૦૦	ખરીદ કિંમતનું વ્યાજ	૧૮૦૦
વેચાણ ખર્ચ	૭૦૦૦	ઘાલખાધ (રૂ. ૪૦૦૦	
જાવકમાલ ગાડી ભાડું	૨૮૦૦	તા. ૩૧-૩-૧૯ પહેલાના	
ભાડું અને વેરા	૭૨૦૦	સમયની છે.)	૭૦૦૦
ડિવેન્ચરનું વ્યાજ	૫૦૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચાઓ	૩૦૦૦
મેનેજરનો પગાર	૧૪૦૦૦	ડિરેક્ટરની ફી	૨૫૦૦

વધારાની માહિતી:

- (૧) વેચાણ પર કાચાનફાનો દર ૨૫% છે જે આખા વર્ષ દરમ્યાન જાળવી રાખવામાં આવ્યો છે. વેચેલ માલની પડતર કિંમત રૂ. ૨૫૨૦૦૦ છે.
- (૨) પ્રથમ ૬ માસનું માસિક સરેરાશ વેચાણ બાકીના છ માસના માસિક સરેરાશ વેચાણના ૭૫% હતું.
- (૩) ખરીદ કિંમત તા. ૧-૫-૨૦૧૯ના રોજ ચુકવી હતી.
- (૪) મેનેજર કે જેનો વાર્ષિક પગાર રૂ. ૧૨૦૦૦ હતો તે તા. ૧-૫-૨૦૧૯થી માસિક રૂ. ૧૨૫૦ લેખે ચુકવવામાં આવ્યો.
- (૫) રાજા ટ્રેડર્સ પોતાની જગ્યા કંપનીને ભાડા પટ્ટાથી નોંધણીના તારીખથી ભાડે આપેલ જેનું વાર્ષિક ભાડું રૂ. ૮૪૦૦ છે.

નોંધણી પહેલા અને પછીનું કંપનીનો નફો દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

પ્ર.૪ નાલંદા લિ.ની નોંધણી તા. ૧-૭-૨૦૧૯ના રોજ થઈ જેમણે રાધારવિ ટ્રેડર્સનો ચાલુ ધંધો તા. ૧-૧-૨૦૧૯ના રોજ ખરીદી લીધો. ખરીદ કિંમત રૂ. ૬૦૦૦૦ નક્કી થઈ જે ૩૦૦૦૦ રૂ.ના ઇક્વિટી શેરોમાં અને બાકીની રકમ ૬%ના ડિવેન્ચર બહાર પાડીને ચુકવવાનું નક્કી થયું.

તા.૩૧મી ડિસેમ્બર ૨૦૧૯ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું નફા-નુકશાન ખાતું

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
પગાર	૩૦૦૦૦	કાચો નફો	૧૭૪૬૦૦
ઓફિસ ખર્ચ	૩૮૭૦	રોકાણો પર વ્યાજ	૭૦૦
વેચાણ ખર્ચ	૮૧૦૦	શેર ફેરબદલી ફી	૩૦૦
જાવકમાલ ગાડી ભાડું	૧૮૦૦		
ભાડું	૧૦૫૦		
ડિવેન્ચર વ્યાજ	૧૩૫૦		
ડિરેક્ટરની ફી	૧૬૦૦		
પ્રાથમિક ખર્ચ	૨૮૫૦		
ઇક્વિટી શેરમૂડી પર ડિવિડન્ડ	૩૦૦૦		
ખરીદ કિંમત પર વ્યાજ	૬૦૦		
ડિલીવરી વાનનો ઘસારો	૩૦૦૦		
રાજકીય પક્ષને દાન	૧૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૧૧૭૦૮૦		
	૧૭૫૬૦૦		૧૭૫૬૦૦

નીચેની વધારાની માહિતી આપવામાં આવે છે.

- (૧) વર્ષનું કુલ વેચાણ રૂ. ૩૦૦૦૦૦ હતું. પ્રથમ ચાર માસનું માસિક સરેરાશ બાકીના સમયના વેચાણનું ચોથા ભાગનું (૧/૪) હતું. કંપનીએ નફાનો દર એક્સરખો જાળવ્યો હતો.
- (૨) શેર અને ડિવેન્ચરો તા. ૧-૪-૨૦૧૯ના રોજ વેચનારને આપ્યા હતા.
- (૩) માસિક સરેરાશ ભાડું છેલ્લા નવ માસનું ભાડું એ પ્રથમ ત્રણ માસના માસિક સરેરાશ ભાડાથી બમણું હતું.
- (૪) રોકાણો તા. ૧-૮-૨૦૧૯ના રોજ વેચ્યા હતા.

નોંધણી પહેલા ને પછીનો નફો શોધો.

પ્ર.૫ રૂપેશ લિ.નું તા. ૩૧-૩-૧૯ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

જવાબદારીઓ	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
૧૦%ના પ્રેક. શેરો, દરેક રૂ.		પાઘડી	૮૨૦૦૦
૧૦૦નો એક એવા	૧૫૦૦૦૦	જમીન અને મકાન	૩૦૦૦૦૦
ઈક્વિટી શેરો, રૂ. ૧૦નો એક એવા	૫૦૦૦૦૦	ચંત્રો	૧૪૫૦૦૦
૧૨%ના ડિબેચરો	૧૬૦૦૦૦	રોકાણો	૩૫૦૦૦
ડિબેચર પર ચઢેલું વ્યાજ	૧૯૨૦૦	સ્ટોક	૧૪૫૦૦૦
ડિરેક્ટરની લોન	૩૦૦૦૦	દેવાદારો	૪૦૦૦૦
લેણદારો	૧૪૪૮૦૦	બેંક સિલક	૧૪૭૦૦૦
સંભવિત જવાબદારી:		પ્રાથમિક ખર્ચા	૨૪૦૦૦
કંપની સામેનો દાવો		નફા-નુકશાન ખાતું	૮૬૦૦૦
રૂ. ૪૬૦૦૦			
	૧૦૦૪૦૦૦		૧૦૦૪૦૦૦

નીચેની મૂડી ઘટાડાની યોજના મંજૂર કરી અમલમાં મુકવામાં આવી.

- (૧) પ્રેકરન્સ શેરો રૂ. ૯૦ સુધી ઘટાડવા.
- (૨) ઈક્વિટી શેરો રૂ. ૩થી ઘટાડવા.
- (૩) ડિબેચર હોલ્ડરો તેમનું ચઢેલું વ્યાજ જતું કરવા સંમત થયા અને તેમની લેણી રકમ પેટે અંશતઃ ચુકવણી તરીકે જમીનનો એક ટુકડો જેની મૂ. કિં. રૂ. ૮૦૦૦૦ છે તે રૂ. ૧૦૦૦૦૦ની કિંમતે સ્વીકારવા તૈયાર થયા.
- (૪) બાકીની જમીન અને મકાનની કિંમત રૂ. ૨૫૦૦૦૦ ગણવામાં આવી.
- (૫) રોકાણોના રૂ. ૩૯૦૦૦ ઉપજયા.
- (૬) પુનઃ રચના ખર્ચ રૂ. ૧૫૦૦૦ થયો.
- (૭) એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું કે કંપનીએ તેની સામેનો દાવો ચુકવવો અને તે પેટે ડિરેક્ટરની લોન રૂ. ૩૦૦૦૦ની સ્વીકાર કરવામાં આવી.
- (૮) અવાસ્તવિક મિલકતો લખી વાળવી.

રૂપેશ લિ.ના ચોપડે આમનોંધ લખો અને મૂડી ઘટાડા પછીનું પાકું સરવૈયું અને મૂડી ઘટાડા ખાતું બનાવો.

પ્ર.૬ લુખારામ લિ.નું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૯ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

જવાબદારીઓ	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
ભરપાઈ શેરમૂડી:		પાઘડી	૧૦૦૦૦૦
ઈક્વિટી શેર રૂ. ૧૦૦નો એક એવા પૂર્ણ ભરપાઈ	૧૦૦૦૦૦૦	પેટન્ટ	૫૦૦૦૦
૧૦%ના ક્યુ. પ્રેક. શેરો રૂ. ૧૦નો એક એવા પૂર્ણ ભરપાઈ	૫૦૦૦૦૦	જમીન અને મકાન	૫૦૦૦૦૦
શેર પ્રિમિયમ	૧૦૦૦૦૦	પ્લાન્ટ અને ચંત્રો	૩૦૦૦૦૦
૧૦%ના ડિબેચર	૨૦૦૦૦૦	રોકાણો (બજાર કિંમત રૂ. ૧૫૦૦૦૦)	૧૦૦૦૦૦
ડિબેચર પર ચુકવવાનું બાકી વ્યાજ	૨૦૦૦૦	સ્ટોક	૨૨૦૦૦૦
બેંક લોન	૧૮૦૦૦૦	દેવાદારો:	
લેણદારો	૨૦૦૦૦૦	સંજ્ઞર -	૨૦૦૦૦૦
સંભવિત જવાબદારી:		શકમંદ -	૩૦૦૦૦
પ્રેક. શેર પરનું ડિવિડન્ડ ચુકવવાનું બાકી ૧-૪-૧૭ થી		પ્રાથમિક ખર્ચા	૧૦૦૦૦૦
	૨૨૦૦૦૦૦	નફા-નુકશાન ખાતું	૬૦૦૦૦૦
	૨૨૦૦૦૦૦		૨૨૦૦૦૦૦

અદાલત દ્વારા નીચેની મૂડી ઘટાડાની યોજના મંજૂર કરવામાં આવી.

- (૧) દરેક ઈ. શેરોને રૂ. ૧૦નો એક એવા દશ ઈક્વિટી શેરોમાં વિભાજીત કરવા.

(૩)

(P.T.0)

- (૨) ઇક્વિટી શેરોને વિભાજિત કર્યા બાદ રૂ. ૩૫૧ ઘટાડવા અને પ્રેક્ટિસ શેરોને રૂ. ૬ સુધી ઘટાડવા.
 (૩) ડિવેન્ડરો તેમનું ચહેલું વ્યાજ જતું કરવા સંમત થયા.
 (૪) પ્રેક્ટિસ શેર હોલ્ડરો તેમના ચહેલા ડિવિડન્ડ અંગે ૭૦% રકમ ઇક્વિટી શેરોમાં સ્વીકારવા અને બાકીની રકમ જતી કરવા સંમત થયા.
 (૫) લેણદારોએ ૫૦% રકમ પેટે ૧૦%ના ડિવેન્ડરો રૂ. ૫૦૦૦૦ના પૂર્ણ ચુકવણી પેટે સ્વીકાર્યા.
 (૬) બેંકે તેમની લોન પેટે પૂર્ણ ચુકવણી પેટે રોકાણો તેની બજાર કિંમતે સ્વીકાર્યા.
 (૭) ઉપરોક્ત યોજનાને અમલમાં મુકવા જરૂરી રકમ માટે જમીન અને મકાનનું પુનઃ મુલ્યાંકન કરવું અને બધી જ અવાસ્તવિક મિલકતો લખી વાળવી.
 જરૂરી આમનોંધ લખો અને લુખારામ લિ.ના ચોપડે નવું પાકુ સરવૈયું તૈયાર કરો.

પ્ર.૭ આર.કે. લિ.નું તા. ૩૦-૯-૨૦૧૯ના રોજનું પાકુ સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

જવાબદારીઓ	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
સત્તાવાર મૂડી:		પાઘડી	૧૦૦૦૦૦
રૂ. ૧૦નો એક એવા ૧૦૦૦૦		જમીન અને મકાન	૨૦૦૦૦૦
ઇ. શેરો.	૧૦૦૦૦૦	પ્લાન્ટ અને યંત્રો	૨૦૦૦૦૦
બહાર પાડેલ:		ફર્નિચર	૧૫૦૦૦૦
૭૦૦૦૦ ઇ. શેરો રૂ. ૧૦નો		સ્ટોક	૨૦૦૦૦૦
એક એવા પૂર્ણ ભરપાઈ	૭૦૦૦૦૦	દેવાદારો	૫૦૦૦૦
નફા-નુકશાન ખાતું	૧૦૦૦૦૦	રોકડ અને બેંક	૧૭૧૦૦૦
૧૦%ના ડિવેન્ડરો	૧૦૦૦૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચા	૨૬૦૦૦
ડિવેન્ડર પર ચહેલું વ્યાજ	૧૦૦૦૦		
બેંક લોન (યંત્રોના તારણ પર)	૧૦૦૦૦૦		
લેણદારો	૬૫૦૦૦		
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	૨૫૦૦૦		
	૧૧૦૦૦૦૦		૧૧૦૦૦૦૦

કંપનીનું ૧લી ઓક્ટોબર ૨૦૧૯ના રોજ સ્વૈચ્છિક વિસર્જન થયું.
 અન્ય વિગતો:

- (૧) વિસર્જન ખર્ચ રૂ. ૫૦૦૦ થયો.
 (૨) મિલકતોના નીચે મુજબ ઉજ્યા.
 જમીન અને મકાન રૂ. ૨૫૦૦૦૦
 પ્લાન્ટ અને યંત્રો રૂ. ૧૫૦૦૦૦
 ફર્નિચર રૂ. ૧૧૦૦૦૦
 સ્ટોક રૂ. ૧૭૦૦૦૦
 દેવાદારો રૂ. ૨૦૦૦૦
 (૩) બધી જ ચુકવણીઓ ૩૧મી માર્ચ ૨૦૨૦ના રોજ થઈ.
 (૪) લિક્વિડિટર નીચે મુજબ મહેનતાણું મેળવવા હકદાર છે.
 (અ) મિલકતોની ઉપજના ૨%
 (બ) બિનસલામત લેણદારોને ચુકવેલ રકમના ૨% (પસંદગીના લેણદારો સિવાય)
 (ક) ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરોને ચુકવેલ રકમના ૨%
 લિક્વિડિટરનું છેવટનું આવક અને જાવકનું પત્રક બનાવો.

પ્ર.૮

- (અ) ચર્ચો: લિક્વિડિટરનું મહેનતાણું
 (બ) વર્ણવો: સ્વૈચ્છિક વિસર્જનના સંજોગો

—X—

(4)

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. Com. (III- Semester) Examination
Friday, 8th January 2021
2.00 pm - 4.00 pm
UB03DCOM51 : Advanced Accounting - V

Total Marks : 70

Note: From the following eight questions, write any four question's answer. All questions carry equal marks.

Que.1.(A) Discuss: Purchase Consideration.

(B) Ram Rahim Company Ltd. Purchased the business of partnership firm. The company purchased all assets except Debtors and Creditors and agreed to collect the amounts from debtors and to pay off creditors of the firm on its behalf. The company will get 4 % commission on the actual collection from debtors and 2 % commission on the amount paid to the creditors. Rs.58,000 was collected from the debtors of Rs.60,000. The creditors for Rs.30,000 were paid at 5 % discount. The company paid the balance to the firm after deducting its commission. Journalise the above transactions in the books of the company and prepare Vendor's Suspense Account.

Que. 2 . Jay Kishan Ltd. Was formed on 1st April 2019 to acquire the running business of M/s: Jay and Kishan with an authorized capital of Rs.3,00,000 divided in to 3,000 Equity Shares of Rs.100 each. The Balance sheet of the old firm as on 31-3-2019 as follows.

Liabilities	Amt. Rs.	Assets	Amt. Rs.
Capital:		Building	40,000
Jay- 80,000		Machinery	50,000
Kishan- 50,000	1,30,000	Stock	35,000
Reserve fund	20,000	Debtors	38,000
Creditors	30,000	Investments	24,000
Bills Payable	10,000	Cash	3,000
	<u>1,90,000</u>		<u>1,90,000</u>

The business was taken over on the following terms:

1. Building and Stock to be taken over at Rs. 45,000 and Rs. 32,000 respectively and other assets to be taken at their book values.
2. Goodwill of the firm to be valued at Rs. 15,000.
3. All the liabilities of the firm to be taken over.
4. Purchase consideration was to be satisfied by issue of 1,200 Equity Shares of Rs. 100 each at a premium of 20 %, Rs.20,000 in 6 % Debentures and balance in cash.

The remaining shares are issued to the public at a premium of 20 % which were all taken up and paid for with the exception of 100 shares on which a final call of Rs.30 per share was not paid. These shares were subsequently forfeited and reissued at a discount of 20 % as fully paid.

Draft journal entries in the books of Jay Kishan Ltd. and give the balance Sheet of the Company.

Que. 3. Raghav Ltd, was incorporated on 1-4-2019 to acquire a running business of Raja Traders from 1-1-2019. Following information is shown in Profit and Loss account for the year ended on 31-12-2019.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Administrative expenses	44,000	Interest on purchase price	1,800
Sales Expense	7,000	Bad debts (Rs 4,000 is for period prior to 31-3-2019)	7,000
Carriage Outward	2,800		
Rent & Taxes	7,200	Preliminary expenses	3,000
Interest on Debentures	5,000	Director's fees	2,500
Salary of Manager	14,000		

Additional Information:

- 1) The rate of gross profit is maintained throughout the year which is 25% on sales. The cost price of goods sold is Rs. 2,52,000.
- 2) The average monthly sale for the first six months was 75% of the average monthly sales of the latter six months.
- 3) The purchase price was paid on 1-5-2019.
- 4) The manager, whose salary was Rs. 12,000 per year was being paid Rs. 1,250 per month from 1-5-2019.
- 5) Raja traders leased the premises to the company from the date of incorporation at a rental of Rs. 8400 per year.

Prepare a statement appointing the profit between the period prior & post incorporation.

Que. 4. Nalanda Ltd was registered on 1-7-'19 to acquire a running business of Radharavi traders as from 1-1-'19. The purchase price was agreed at Rs. 60,000 to be satisfied by issue of equity share of Rs. 30,000 and balance by issue of 6% debentures.

P & L A/c for the year ending on 31-12-'19.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To salaries	30,000	By gross profit	1,74,600
To office expenses	3,870	By Interest on investment	700
To selling expenses	8,100	By Share transfer fee	300
To carriage	1,800		
To Rent	1,050		
To debentures Interest	1,350		
To director's fees	1,600		
To preliminary expenses	2,850		
To dividend on equity capital	3,000		

To interest on purchase price	900		
To depreciation on delivery van	3,000		
To donation political party	1,000		
To net profit	1,17,080		
	<u>1,75,600</u>		<u>1,75,600</u>

You obtain the following additional information:

- 1) Total sales of the year were Rs. 3,00,000; the monthly average of which for the first four months being one-fourth of that remaining period. The company earned a uniform profit.
  - 2) The shares and debentures were issued to vendor on 1-4-2019.
  - 3) The average monthly rent for the last nine months was double than what it is was during the first three months.
  - 4) Investment were sold on 01-08-2019.
- You are required to ascertain profit during pre and after incorporation.

Que. 5. The balance sheet of Rupesh Ltd as on 31-3-'19 is as follows:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
10% pref. shares of Rs. 100 each	1,50,000	Goodwill	82,000
Equity share of Rs. 10 each	5,00,000	Land & building	3,00,000
12% debentures	1,60,000	Machinery	1,45,000
Accrued interest on debentures	19,200	Investments	35,000
Director's loan	30,000	Stock	1,45,000
Creditors	1,44,800	Debtors	40,000
Contingent liability: Claim against company for Rs. 46,000		Bank Balance	1,47,000
		Preliminary exp	24,000
		Profit And Loss A/c	86,000
	<u>10,04,000</u>		<u>10,04,000</u>

The following scheme of capital reduction was approved and implemented.

- 1) Preference shares to be reduced upto Rs. 90.
- 2) Equity shares to be written down by Rs. 3.
- 3) The debentures holders agreed to forego their accrued interest and also agreed to accept a piece of land worth Rs. 80,000 at Rs. 1,00,000 as part payment.
- 4) The remaining land and building were valued at Rs. 2,50,000.
- 5) Rs. 39,000 were realised of investment.
- 6) Reconstruction expenses amounted to Rs. 15,000.
- 7) It was decided that company had to pay the claim against itself. For this company adjusted the amount against the loan of a director of Rs. 30,000.
- 8) Intangible assets are to be written off.

Draft journal entries in the books of Rupesh Ltd. Prepared Balance sheet after reduction and capital reduction account.

Que.6. The following is the balance sheet of Lukharam Ltd. As on 31-3-2019.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Paid up share capital		Goodwill	1,00,000
Equity shares of Rs. 100 each fully paid	10,00,000	Patents	50,000
10 % cum pref. shares of Rs. 10 each full paid	5,00,000	Land & Building	5,00,000
Shares premium	1,00,000	Plant & machinery	3,00,000
10% debentures	2,00,000	Investments (Market value Rs. 150000)	1,00,000
Outstanding interest on debentures	20,000	Stock	2,20,000
Bank loan	1,80,000	Debtors:	
		Good - 2,00,000	
		Doubtful -30,000	2,30,000
Creditors	2,00,000	Preliminary expenses	1,00,000
Contingent liability: Pref. Shares dividend and arrears since 1.4.18		Profit & Loss A/c	6,00,000
	<u>22,00,000</u>		<u>22,00,000</u>

The scheme of capital reduction as approved by the court was as under:

- 1) Each equity share shall be subdivided into ten fully paid equity shares of Rs. 10 each.
- 2) After sub-division equity shares are to be reduced by Rs. 3 each and pref. shares upto Rs. 6 each.
- 3) Debentures holders have agreed to waive their outstanding interest.
- 4) Pref. Share holders have agreed to accept new equity shares for their 70% dividend in arrears and waived the balance.
- 5) 50% creditors have accepted 10% debentures of Rs. 50,000 as full and final payment of their dues.
- 6) Bank has accepted investments at its market value against the full and final payments of their loan.
- 7) In order to implement the above scheme land and building is to be revalued to adjust necessary amount if required. All intangible assets to be written off. Pass necessary entries and prepare new balance sheet in the books of Lukharam Ltd.

Que.7. The balance sheet of RK Ltd as on 30.9.2019 was as under:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Authorized capital: 10,000 equity shares of Rs. 10 each	1,00,000	Goodwill	1,00,000
Issued : 70,000 equity shares Rs. 10 each fully paid	7,00,000	Land & Building	2,00,000
Profit & Loss A/c	1,00,000	Plant & Machinery	2,00,000
10% debentures	1,00,000	Furnitures	1,50,000
Accured interest on Debenture.	10,000	Stock	2,00,000
Bank Loan(mortgage on machinery)	1,00,000	Debtors	50,000
Creditors	65,000	Cash & Bank	1,71,000
Provident fund	25,000	Preliminary exps.	29,000
	<u>11,00,000</u>		<u>11,00,000</u>

The company went into voluntary liquidation on 1st Oct 2019.

Other particulars: -

1. Liquidation expenses incurred Rs. 5,000/-
2. Assets realized as under:
  - a. Land and Building Rs. 2,50,000
  - b. Plant and machinery Rs. 1,50,000
  - c. Furniture Rs. 1,10,000
  - d. Stock Rs. 1,70,000
  - e. Debtors Rs. 20,000
3. All payments were made on 31st March 2020.
4. Liquidators is entitled to get remuneration on
  - a. 2% of the amount realized from assets.
  - b. 2% of the amount paid to the unsecured creditors (except preferential creditors.)
  - c. 2% of the amount paid to the equity shareholders.

Prepare liquidators final statement of receipts and payments.

Que.8(A). Discuss: Liquidator's Remuneration.

(B). Explain: Circumstances of Voluntary Winding up.

SEAT No: _____

No. of Printed Paper : 2

[44]A-6]
[E & G]

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.Com. Examination, 3th Semester (CBCS)
Saturday, 9th January- 2021.

Session: Time: 02.00 A.M. TO 04.00 P.M.

Subject/ Course Title: Advanced Accounting - VI – (UB03DCOM52)

Total marks 70.

Note: (i) Answer any Four of following Eight questions.

(ii) Each question carry equal marks.

- Q.1 What is Auditing? State the characteristics and scope of Auditing.
- Q.2 Two main purpose of an audit are the prevention and detection of errors and fraud." - Discuss the statement in details.
- Q.3 Explain the meaning of vouching. What point will you consider while vouching? Discuss the duties of an auditor in regard of vouching.
- Q.4 (A) Define vouching, explaining its importance.
(B) How will you vouching of credit sale & Receipts from debtors?
- Q.5 (A) Give a brief idea of various types of Audit.
(B) Explain the difference between continuous audit and annual audit.
- Q.6 Which main points should be taken into consideration before commencing the new audit?
- Q.7 Explain the meaning, features and objectives of internal check and internal audit.
- Q.8 (A) What is Audit Programme? State the advantages of audit programme.
(B) Write a note on audit working papers.

SEAT No: _____

[44/A-6]

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.Com. Examination, 3rd Semester (CBCS)
Saturday, 9th January- 2021.

Session: Time: 02.00 P.M. TO 04.00 P.M.

Subject/ Course Title: Advanced Accounting - VI – (UB03DCOM52)

કુલ માર્ક્સ 70.

નોંધ : (i) નીચે આપેલ આંક પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે ચાર ના જવાબ આપો

(ii) દરેક પ્રશ્નના માર્ક સરખા છે.

Q.1 ઓડિટિંગ એટલે શું? તેનાં લક્ષણો અને કાર્યક્ષેત્ર જણાવો..

Q.2 "ભૂલો અને છેતરપીંડી શોધવી અને અટકાવવી એ ઓડિટના બે મુખ્ય હેતુઓ છે." – આ વિધાન વિગતે ચર્ચો.

Q.3 વાઉચિંગનો અર્થ સમજાવો. વાઉચિંગ કરતી વખતે કયા મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં લેશો? વાઉચિંગ અંગે ઓડીટરની ફરજોની ચર્ચા કરો.

Q.4 (અ) વાઉચિંગની વ્યાખ્યા આપી તેનું મહત્વ સમજાવો.

(બ) ઉધાર વેચાણ અને દેવાદારો પાસેથી ઉધરાણીનું વાઉચિંગ કેવીરીતે કરશો?

Q.5 (અ) ઓડિટના વિવિધ પ્રકારોનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

(બ) તફાવત સમજાવો: ચાલુ ઓડિટ અને વાર્ષિક ઓડિટ

Q.6 નવું ઓડિટ શરૂ કરતી વખતે તમે કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં લેશો?

Q.7 આંતરિક નિયંત્રણ(અંકુશ) અને આંતરિક ઓડિટનો અર્થ, લક્ષણો અને હેતુઓ જણાવો.

Q.8 (અ) ઓડિટ કાર્યક્રમ એટલે શું? તેના ફાયદાઓ જણાવો.

(બ) નોંધ લખો: ઓડિટ કામકાજના કાગળો.

[૨૨]

SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 1

[37/A-3]

[FBA]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

B. Com (Gen/Hon) Examination, Sem: III

Monday, Date: 11/01/2021

Session: Evening, Time: 02:00 pm to 04:00 pm

Subject Code: UB03GCOM51

Subject Title: Economics – III (Public Finance)

Total Marks: 70

Note: - Attempt any four out of eight questions.

Q-1) Explain the meaning and scope of public finance.

પ્રશ્ન 1) જાહેર અર્થવિધાનનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.

[17.5]

Q-2) Discuss the main features of budget and concept of balanced budget.

પ્રશ્ન 2) અંદાજપત્રનાં મુખ્ય લક્ષણો અને સમતોલ અંદાજપત્રનો ખ્યાલ ચર્ચો.

[17.5]

Q-3) What is direct and indirect taxes? Discuss its merits and demerits.

પ્રશ્ન 3) પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ કર એટલે શું? તેનાં લાભાલાભ ચર્ચો.

[17.5]

Q-4) Explain the canons of tax and characteristics of a good tax system.

પ્રશ્ન 4) કરઆકરણીનાં સિદ્ધાંતો અને આદર્શ કરમાળખાનાં લક્ષણો સમજાવો.

[17.5]

Q-5) State and explain the causes of increasing in public expenditure.

પ્રશ્ન 5) જાહેરખર્ચમાં વધારો કરનારાં કારણો જણાવો અને સમજાવો.

[17.5]

Q-6) Discuss the effects of public expenditure.

પ્રશ્ન 6) જાહેરખર્ચની અસરો ચર્ચો.

[17.5]

Q-7) [A] What are the objective of public debt?

[B] State the method of debt redemption.

પ્રશ્ન 7) અ. જાહેરદેવાનાં હેતુઓ કયાં છે. ?

બ. દેવા ચૂકવણીની પદ્ધતિઓ જણાવો.

[17.5]

Q-8) What are the public debt's main role in developing economy and its effect.

પ્રશ્ન 8) વિકાસમાન અર્થતંત્રમાં જાહેરદેવાની મુખ્ય કામગીરી અને તેની અસરો શું છે.

[17.5]

—X—

No. of Printed Page: 02

[40/A-3-E]

Seat No: _____

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. Com. (III- Semester) Examination
Tuesday, 12th January 2021
2.00 pm - 4.00 pm
UB03SCOM51 : Time Management

Total Marks : 70

Note: (1) Answer any **FOUR** questions.

(2) Figures to the right indicate marks.

Q.1 Give the meaning of time management. Explain characteristics and objectives of time management... (17 * 5)

Q.2 Give fundamental truth about "Time" and discuss the basic principles of time management. ... (17 * 5)

Q.3 Discuss the causes of time waster and explain internet as big time waster..... (17 * 5)

Q.4 Write Short Note on

(a) Meeting and Telephone Calls as Time Waster..(9)

(b) Visitors and Delegation as Time Waster..(8 * 5)

Q.5 Explain ways to overcome time waster ... (17 * 5)

Q.6 Discuss : Various planning components and time management..(17 * 5)

Q.7 Explain: "Learning Time Management" ... (17 * 5)

Q.8 Write Short Note on

(a) Weekly Plan..(9)

(b) Goal Setting..(8 * 5)

[40/A-3-G] Seat No: _____

No. of Printed Page: 02

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. Com. (III- Semester) Examination
Tuesday, 12th January 2021
2.00 pm - 4.00 pm
UB03SCOM51 : Time Management

કુલ ગુણ : ૭૦

નોંધ: ૧) કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

૨) જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર.૧ 'સમય સંચાલન' નો અર્થ આપો. 'સમય સંચાલન'ની લાક્ષણિકતાઓ અને હેતુઓની ચર્ચા કરો. (૧૭.૫)

પ્ર.૨ 'સમય' સંદર્ભે પાયાનું સત્ય સ્પષ્ટ કરો અને 'સમય સંચાલન' બાબતે તેના સિદ્ધાંતોનું વર્ણન કરો. (૧૭.૫)

પ્ર.૩ 'સમય બગાડ' ના કારણોનું વર્ણન કરો અને 'ઇન્ટરનેટ' એ સૌથી વધુ સમય બગાડ કરે છે તેની ચર્ચા કરો. (૧૭.૫)

પ્ર.૪ ટુંક નોંધ લખો.

(અ) મુલાકાત અને ટેલીફોન કોલ-સમય બગાડનાર (૯)

(બ) મુલાકાતીઓ અને પ્રતિનીધીમંડળો-સમય બગાડનાર (૮.૫)

પ્ર.૫ 'સમય બગાડનાર' તત્ત્વોને દૂર કરવાના માર્ગોનું વર્ણન કરો. (૧૭.૫)

પ્ર.૬ 'આયોજનના વિવિધ તત્ત્વો અને સમય સંચાલન' નું સવિસ્તર વર્ણન કરો. (૧૭.૫)

પ્ર.૭ 'સમય સંચાલનનો અભ્યાસ' ચર્ચા કરો. (૧૭.૫)

પ્ર.૮ ટુંક નોંધ લખો.

(અ) અઠવાડિક આયોજન (૯)

(બ) ધ્યેય નિર્ધારણ (૮.૫)

-----X-----